

Izšla ob 4 zjutraj.

Stan: mesečno 20—Din
za izposodbo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifi.

Uredništvo:

Trilskiška cesta št. 16/L
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 96.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov,
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 20. marca.

Ko je v Londonu socialistična stranka pod Macdonaldom vzela državno krmilo v roke, je marksisti mislili, da se stari svet popolnoma preobrne. Panta je padla, ker je bežal kapital iz dežele; Nemčija je dvigala glavo, indijski samostanci so se veselili, da je njihov trenotek tu.

A prišlo je drugače. Gospod Macdonald in tovariši so sedli za mize svojih prednikov in začeli podpisovati že napredne akte. Indijski nacionalisti so brž odzvonili in tudi Nemčija je uvidela, da se Parizu ne more zapovedati šah mata preko Londona. Nasprotno: Socialistična vlada je sicer ustavila izgradnjo defenzivne luke v Singapuru, a bolj iz stvarnih, nego iz načelnih razlogov, odredila pa je kolosalne manevre britanskega brodogradništva v Sredozemskem morju. Gosp. Mussolini je ravno hotel poleg Jadrana krstiti tudi Sredozemsko morje za »mare nostrum«, a ta hip je gosp. Macdonald poslal vso vojno floto, ki je vsled poraza Nemčije na severu poglajala prsta, na ogled gosp. Mussoliniju. Union Jacka je med Gibraltarom, Malto in Suezom toliko, da je sen v mare nostrum zaenkrat odložen. Gosp. Macdonald je istočasno odklonil znanje števila stalne vojske v Angliji ter predložil veliko pomnoženje vojnemornarice, zlasti pa vojne zračne flote.

Pa tudi na finančnem in socialnem polju je gosp. Macdonald moral priznati, da so socialistični programi samo sredstvo, da se pride na vlado, da pa jih je treba tedaj dati v knjižno omara. Prorokovalo in obetalo se je ob volitvah, da prinese delavska stranka tri velike reforme: odreditve minimalnih mezd na višino iz l. 1914, odločno premoženja in odpravo glavnih indirektnih davkov. Vse to je ostalo doma in vlada se na vso moč trudi, naj bi jo še v naslednjem trenutku potvrdila med lastniki rudnikov in prekoparji razrešila dolžnosti, da predloži zakon o minimalnih mezdah. O odpravi indirektnih davkov ni videti nič, kar se pa premoženjske oddaje, t. j. moral, ko je funta začela padati, g. Macdonald izjaviti prav hitro, da vlada niti zdaleka ne kani kapital obremeniti, ampak ga vpludno vabi, naj ne beži v Ameriko. Isti, ki so upali poraziti frank preko Londona, morajo danes opazovati, kako je stvar izpadla vse drugače. Število štrajkov v Angliji raste.

Gosp. Macdonald se je s svojimi tovariši podal v kraljevske palače. Obekli so bele nogavice in kratke hlače. Noge v šoljčkih, obleka pisana, na glavi pa sivolase baroke — tako so socialdemokratski ministri postregli Nj. Vel. kralju pri vstajanju iz postelje po starodavni šegi.

Gosp. Macdonald je včeraj, slavoč angleško žurnalistiko, priznal, da javnost z njim in njegovo vlado ravna še dosti usmiljeno in popustljivo. In zato, angleški protivniki socializma so telegrefozno popustili: oni puščajo vlado g. Macdonalda, naj se v praksi kaže, kar se je prej pretiravalo. Konservativci in liberalci glasujejo za vse vladine predloge, ki niso socialistični v ožjem smislu, te besede, ampak državni in nacionalni, in vlada še živi. A mnogi menijo, da je popustljivost dovolj. Gosp. Churchill, ki so o njem prekopavali, da postane vodja liberal-konservativne koalicije, ki zruši Macdonalda, sicer kot samostojen kandidat v okraju Westminster včeraj ni prišel, a ogromno število glasov, ki jih je dobil zmagovalni konservativci, in skoro enako število glasov za borbeno antisocialističnega Churchilla pomeni poraz desničarskih sil. Nevarnost, da pride v parlament presumptivni vodja koalicije, ki zruši Macdonalda, je po slučaju odgodena, a takih vodij že nekaj sedi v parlamentu, a ne smatrajo še, da se g. Macdonaldov sistem dovolj obrablil in izčrpal, da bi bil zrel za volilni poraz.

Danes se lahko že reče, da je angleški narod nastop socialističnega režima prebil brez večjega potresa za svoj gospodarski sistem in svojo svetovno moč. Ta režim je bil enkrat potreben, da se pokaže v praksi. Modro in državniško obnašanje socialističnih šefov pod vodstvom v vsem narodu spoštovanega Macdonalda, je premostilo glavne težave. Imperijalizem ima začasno rdečo zastavo.

UBLAŽITEV SPORA MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARSKO.

London, 20. marca. r. Sofijski dopisnik lista »Times« javlja, da je spor med Jugoslavijo in Bolgarsko omiljen, ker smatra jugoslovenska vlada aretacijo nekaterih komitejev za dokaz dobre volje bolgarske vlade.

Nove politične kombinacije

V PONDELJEK KRITIČEN DAN? — VLADA ŽE DANES V MANJŠINI. — RAČUNI IN PROTIRAČUNI.

Beograd, 20. marca. r. Vsi poslanci opozicijskih skupin so brzojavno pozvani, da pridejo v ponedeljek polnoštevno v skupščino. Ta poziv se spravlja v zvezo z namero opozicije, da vrže na seji v ponedeljek vladi rokavico. V nekaterih opozicijskih krogih se je pojavila našt, da se vrže vlada s pomočjo radičevcev pri razpravi o finančnem zakonu, ker so v njem tudi določbe o kulturni in veleposlovstvu. Radičevci zagovarjajo ta našt zato, ker bi odprava kulturne tvorila zanje izvrstno sredstvo za agitacijo. Toda ostala opozicijska zadržanja, da bi morala nova vlada, ako bi Pašičeva padla, nadaljevati budžetno razpravo, s čemer pa bi bilo radikalom omogočeno, da sprožijo vprašanja, ki bi lahko ogrozila slovo v bloku. Zato se v teh opozicijskih krogih razmišlja o našt, da se po proračunski razpravi odgodi skupščina za mesec dni, ne da bi bil kabinet g. Pašiča vržen. Ta čas pa bi se uporabil, da se stori nov čvrst program opozicijskega bloka.

Opozicija zatrjuje, da je situacija povsem v njenih in ne več v Pašičevih rokah ter pri tem računa, da je vlada danes že dejansko v manjšini. Radikali razpolagajo po tem računu z največ 122 glasovi, opozicija šteje 92 glasov ožje bloka, 20 radičevcev, 11 zemljoradnikov in 2 socialisti torej 125 glasov, ne računajoč nekatere posameznike, niti Nemce, ki so baje trdno odločeni nastopiti proti vladi.

Radikali priznavajo, da je padec njihove vlade neizbežen, vendar trdijo, da je prevzetje vlade s strani sedanjega opozicijskega bloka nemogoče.

Kritičnost položaja je najbolj razvidna iz komentarjev, ki se stalno širijo iz radikalnega vira o nekaterih dogodkih zadnjega časa. Predvsem se z radikalne strani naglašja, da je mogoča le ena realna solucija, namreč ona, pri kateri bodo oni (radikali) sodelovali. To je mogoče,

pravijo nekateri s kombinacijami »tu in onstran Sotles«, kar se razlaga tako: ako demokrati odklonijo, potem bodo radikali napravili zvezo s klerikalci. Z druge (seveda tudi radikalne strani) pa se zatrjuje, da g. Pašič sploh nima nobene skrbi več. Najnoveše Radičeve izjave da so mu znatno olajšale položaj in kosilecja s Pribeševičevim krilom demokratske stranke da je gotova stvar. Demokrati desničarji da so stali sicer gotove težke pogoje, katere pa je Pašič sprejel in jih tudi še izvršuje. Sem da spada uklinjenje dosedanjih ozkih odnosov z Nemci, nadalje sistiranje kulturne, predvsem pa tudi spremenjeno stališče vlade napram uradniškemu vprašanju. Res je, da je min. svet še pred 14 dnevi stal na stališču, da so morali uradniške zahteve v celoti odkloniti in da je zlasti znižanje draginskih dokladov uvedbi novih plač neobhodno potrebno. Res je, da je nepričakovana sprememba v stališču vlade napram uradniškemu vprašanju vzbudila mnogo pozornosti.

TEŽKOČE RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 20. marca. p. Radikalni poslanci iz Vojvodine so na podlagi sklepa od 19. marca izročili predsedniku vlade Pašiču pismo predstavko, v kateri prosijo, da ministrski svet in predsedništvo narodne skupščine čimprej ukrepe, da se zakon o eksproprijaciji veleposostev in o kolonizaciji stavi na dnevni red narodne skupščine takoj po sprejetju budžeta. Svojo prošnjo utemeljuje z neznosnim stanjem v Vojvodini.

TRI NOVE POVERILNICE IZROČENE.

Beograd, 20. marca. p. Posl. Pešić je danes izročil predsedništvu nar. skupščine poverilnice posl. Josipa Vandeckara, Vinka Lovrekovića in Franje Pantera. Poprej sprejete poverilnice je predsedništvo žele danes izročiti verifikacijskemu odboru.

Borba za verifikacijo

OSTER PROTEST OPOZICIJE PROTI ZAVLAČEVANJU SEJE VERIFIKACIJSKEGA ODBORA. — GROŽNJE Z REPRESALIJAMI.

Beograd, 20. marca. p. Odlaganje seje verifikacijskega odbora, ki bi imela overoviti radičevske mandate, je povzročilo v krogih opozicije veliko razburjenje. Danes je dr. Spaho prejel iz Zagreba še eno poverilnico Radičevega poslanca Josipa Vandeckara (okrožje Split-Dubrovnik). Šefi opozicije so dopolne delegirali posl. Pešića, da v imenu opozicije protestira proti zavlačevanju verifikacije radičevskih mandatov. V to svrhu je Pešić posetil predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića ter mu je izjavil, da je verifikacija poslanskih mandatov najbolj pereča in nujna stvar od vseh poslov v parlamentu. Opozicija zahteva, da se verifikacija nemudoma sprovede. Ako predsednik v najkrajšem času ne skliče seje verifikacijskega odbora, bodo poslanci opozicije, ki so člani verifikacijskega odbora in imajo v tem odboru večino (11 glasov) sami sklicali sejo in rešili to vprašanje. Predsednik Jovanović je uverčeval g. Pešića, da radikali seje ne zavlačujejo namenoma.

Seja ni mogla biti sklicana iz tehničnih razlogov, ker za to ni bilo časa. Sklicala pa da jo bo čimprej. Posl. Pešić je ugovarjal, da ima vtis, da seja sploh ne bo sklicana. Jovanović je odgovoril, da na vsak način skliče sejo v nekaj dneh.

Izjave skupščinskega predsednika se smatrajo za popolnoma nezadovoljive. Ko se je vrnil posl. Pešić so imeli šefi bloka gg. Davidovića, Korošec in Spaho konferenco po kateri so skupno posetili predsednika skupščine Jovanovića, pri katerem so odločno protestirali proti odlašanju verifikacije Radičevih mandatov. Ljuba Jovanović je obljubil, da bo konzultiral predsednika verifikacijskega odbora Marka Gjuričiča ter je šefe bloka zaprosil, da ga posetijo jutri dopoldne, ko jim bo mogel dati točen odgovor. Nocoj se je v parlamentarnih krogih govorilo, da bo seja verifikacijskega odbora sklicana že jutri popoldne ob 16. V slučaju, da se sklicanje zavleče bo blok prišel z energičnimi represalijami.

Pogajanja z Italijo

Beograd, 20. marca. p. Danes popoldne ob 18. do 20. se je vršila seja sekcije naših in italijanskih delegatov za trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Italijo. To je bila prva seja po daljšem zastoju, ki je nastal radi tega, ker se je pojavilo nesoglasje med našimi in italijanskimi delegati, tako da sta delegaciji morali zahtevati novih navodil svojih vlad. Ker sta obe delegaciji na navodila prejeli, so se razgovori nadaljevali. Italijanski delegati so sprejeli nekaj predlogov naše delegacije, a sedaj predlagajo s svoje strani nove formule, ki jih naša delegacija še proučava.

JUGOSLAVIJA IN RUMUNIJA.

Beograd, 20. marca. p. Kakor je znano v vprašanju razmejitve med Jugoslavijo in Rumunsko, med obema delegacijama ne vladajo baš prišrčni odnosi. Terensko razgraničenje povzroča mnogo težkoč. O tem vprašanju sta danes ob 12. do 13. konferirala rumunski poslanik Emandi in pomočnik ministra zunanjih poslov Panta Oavrilović.

TURNIJA STANKOVIĆA.

Beograd, 20. marca. r. Pevsko društvo »Stanković« odide 8. aprila na turnejo v Dalmacijo, kjer bo imel več koncertov v Splitu, Dubrovniku, Kotoru, Mostaru, Sarajevu, Šibeniku in na Sušaku.

Pogajanja med grškimi republikanci i monarhisti

Rim, 20. marca. j. General Metaxas, ki je od monarhistov pooblaščen, da se pogaja z republikanci, je danes na svojem potovanju v Pariz pasiral Rim. V Brindisiju je imel z dvema zastopnikoma kabineta Papanastasia sestaneček, na katerem jima je pismeno sporočil pogoje, pod katerimi bi bili rojalisti pripravljene sodelovati z republikanci v kabinetu sprave. Metaxas bo čakal na odgovor grške vlade v Parizu.

CARIGRAJSKI DIPLOMATI SE MORAJO PRESELITI V ANGORO.

London, 20. marca. s. Mustafa Kemal paša je pozval poslanstva tujih držav, naj se preselijo v Angoro. Državni podtajnik turskega zunanjega ministrstva, ki je dosedaj funkciral v Carigradu kot posredovalec med poslanstvi in angorsko vlado je bil odpuščen. Na njegovo mesto je prišel podrejen uradnik, ki ima nalogo, da v bodoče sprejema eventualne spise tujih diplomatov.

PODPREDSEDNIK MADŽARSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 20. marca. h. Za podpredsednika madžarske narodne skupščine je bil izvoljen poslanec Zsitvay.

Churchill pri volitvah propadel

KONSERVATIVNI KANDIDAT JE ZMAGAL Z VEČINO 44 GLASOV. RAZDVOJENOST MED LIBERALCI.

London, 20. marca. s. Pri nadomestni volitvi v spodnjo zbornico v Westminsteru (središče Londona) je bil z 8187 glasovi izvoljen za poslanca konservativci Nicolson, Churchill, ki je nastopil kot samostojni kandidat, je dobil 8144, kandidat delavske stranke Brockweb 6150 in liberalni kandidat Duckers 291 glasov.

London, 20. marca. h. Slučajna zmaga konservativnega kandidata Nicolsona z majbno večino 43 glasov pomeni veliko srečo delavske stranke. Ako bi bil Churchill dobil le par glasov več, bi mogla imeti ta malenkost velike posledice za parlamentarno situacijo. Pod vodstvom Churchilla bi se bila tvorila nova stranka, ki bi bila delala težkoče delavski vladi. Liberalci so očitno vsi volili Churchilla l. 1922., ko so zadnjič v tem volilnem okrožju postavili svojega kandidata, so dobili devetkrat več glasov kot danes. Ker liberalni kandidat ni dobil niti ene osminke vseh oddanih glasov,

zapade njegov kandidateki depot v znesku 150 funtov.

20.000 ljudi je v Londonu z nestrpnostjo pričakovalo na cesti na proglasitev volilnega izida.

London, 20. marca. s. Vedno bolj se kaže, da bo v liberalni stranki prišlo do razcepa v dve frakciji, od katerih se bo ena priključila konservativcem, druga pa delavski stranki. Iz glasovanja v spodnji zbornici glede vprašanja gradnje petih novih križark, izhaja, da je 96 liberalcev glasovalo proti, 24 pa za vlado.

PRED STAVKO NA TRAMVAJIH IN OMNIBUSIH.

London, 20. marca. j. Danes so se vršila odločilna pogajanja v transportni stroki med delodajalci in delojemalci. Ako ne bo prišlo do sporazuma, se prične jutri stavka cestnih železnic in omnibusov.

Berlinska razkritja — proste falzifikacije

OGORČENJE V PARIZU VSLED NEMŠKE INTRIGE. — ITALJANI SEVEDA VERUJEJO. — FALZIFIKATOR JE GROF FORGACH.

Pariz, 20. marca. a. Senzacionalna »razkritja« Berliner Tageblatta o tajnih vojaških pogodbah med Francijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo so vzbudile v Parizu najprej veselost, ker se je smatralo, da je kdo omenjeni list »spotegnili«. Ko pa se je pokazalo, s kako verno je razkrila službena agencija Wolff »Tageblatt« izmišljotino po celem svetu, je postalo jasno, da gre za novo nemško intrigo in časopisje daje sedaj odkrito duška svojemu ogorčenju nad nemško zahrbitostjo.

»Agence Havas« je sinoči objavila sledečo izjavo: »Poročilo »Berliner Tageblatt« o dozdnevni tajni pogodbi med Francijo in Češkoslovaško je v vseh točkah popolnoma izmišljena. Med obema državama obstoja samo pogodba z dne 25. januarja, ki je bila objavljena in predložena tudi Zvezi narodov.«

Pariz, 20. marca. h. Razkritja »Berliner Tageblatta« o francosko-češkoslovaški pogodbi se smatrajo v tujakih političnih krogih kot manevar z nemške strani, da bi se motili odnosi med antantnimi državami in da bi se eventualno vplivalo na eksperte, ki se sedaj posvetujejo v Parizu. Pripominja se v tej zvezi, da je bilo v Parizu že več časa znano o tem nameravanem razkritju, ki je nastopilo, kar je značilno, obenem z novim napadom nemških baisse »spekulantov« na francoski frank.

Nemška državnika na Dunaju

Dunaj, 20. marca. s. Nemški državni kancelar dr. Marx, ki se, kakor znano, mudi od srede na Dunaju, je danes dopoldne v spremstvu zunanjega ministra dr. Stresemanna obiskal urad zveznega kancelarja, kjer se je vršil daljši razgovor, kateremu sta prisostvovala od avstrijske strani tudi podkancelar dr. Frank in zunanji minister dr. Grünberger. — Opoldne se je vršil na čast gostom za juterk, katerega se je udeležil tudi avstrijski zvezni predsednik. V raznih razgovorih z novinarji je državni kancelar dr. Marx ponovno poudarjal, da gre le za formalni protiposet na obisk avstrijskega kancelarja leta 1922 v Berlinu.

BENEŠ POSETI DUNAJ.

Praga, 20. marca. s. »Češko Slovo«, ki je v zvezi z zunanjim ministrstvom, poroča k vesti o nameravanem potovanju dr. Beneša na Dunaj, da je ta vest v toliko preurjenosti, ker bo za sedaj odšel na Dunaj le minister Dvoraček, v svrhu trgovinskih pogajanj. Ostali češki listi pravijo, da bo dr. Beneš posetil Dunaj šele prihodnji mesec. Ta poset je zamisljen kot protiposet oficijelnega obiska dr. Seipla leta 1922 v Pragi.

RUSKO-RUMUNSKA POGAJANJA.

Dunaj, 20. marca. s. Jutri zvečer dosepo na Dunaj rumunski delegati za pogajanja z Rusijo. V soboto dopoldne jih bo sprejel avstrijski zunanji minister dr. Grünberger, ki bo tudi otvoril konferenco, ki se prične v ponedeljek s pozdravnim nagovorom.

NOVI KALIF SKLICUJE PAN-ISLAMSKO KONFERENCO.

Jeruzalem, 20. marca. s. Kralj in kalif Husajn je sklenil imenovati odbor za proučevanje vprašanja kalifata ter sklicati svetovno konferenco mohamedancev, ki se bo bavila s splošnimi vprašanji.

FRANCOSKE VOLITVE.

Pariz, 20. marca. s. Volitve v zbornico so določene za 11. maj.

ZAUPNICA BELGIJSKI VLADI.

Bruselj, 20. marca. s. Zbornica je z 92 : 69 glasovom izrekla vladi zaupnico.

ANGLEŠKI KREDIT NEMCIJI.

London, 20. marca. s. Kakor poroča »Daily Telegraph« je angleška banka otvorila novi nemški zlato-kreditni banki kredit petih milijonov funtov šterlingov.

Inozemske borze

20. marca:

CURIH: Beograd 7.175, New-York 578.50, London 24.81, Pariz 29.25, Milan 24.88, Praga 16.7750, Budimpešta 0.0065, Bukarešta 3.05, Sofija 4.15, Dunaj 0.008150
DUNAJ: Devize: Beograd 868 do 872, Berlin 15.50 do 16.10, Budimpešta 0.91 do 1.01, Bukarešta 3.09 do 3.71, London 304.900 do 305.800, Milan 3064 do 3096, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3592 do 3608, Praga 2051 do 2061, Sofija 503 do 507, Curih 12.285 do 12.335; valute: dolarji 70.800 do 71.260, funti 303.000 do 304.600, lire 3070 do 3090, dinarji 865 do 871; efekti (v tisočih): Juli-Sud 518, Anglobeak 314, Bankverein 164, Länderbank 292, Zvonstonská 865, Alpine 570, Polidbitte 670, Skoda 1100, Trbovlje 650, Daimler 33, Trgovalna 43.5, Hrv. hipote-karna 70, Hrv. Eskomptna 138, Jugoslovenska 116, Jesenice 1800, Zenica 1600

PRAGA: Beograd 43.45, Rim 152.75, Pariz 180.25, London 150.175, New-York 34.05, Curih 608.50.

BERLIN: Beograd 5.48, Dunaj 6.08, Milan 17.90, Praga 12.21, Pariz 21.35, London 18.05, New-York 419, Curih 72.72.

LONDON: Beograd 345, Berlin 18.75, Pariz 84.05, Milan 93.75, Svica 24.20, New-York 429.25, Dunaj 305.000, Bukarešta 270.000, Praga 148.62, Varšava 80.000.

NEW-YORK: Beograd 122.75, Berlin 22.50, London 430.31, Pariz 513.50, Svica 1730, Milan 432.75, Dunaj 14.12, Budimpešta 15, Praga 289.25.

Knjige in pletiva

Jože Pahor, „Medvladje“

(Socialen roman. Trst 1923.)

Skoraj ga ne poznamo. Stal je nekje v ozadju in zbiral svoje moči. Ne vem, koliko let ima za sabo in kakšna so bila. Stojim pa, da jih je preživel intenzivno. Ne tako kot žive ljudje, ki pravijo, da so mnogo doživeli. Intenzivno živi oni, ki more nekega dne z enim samim pogledom objeti obzorja in z eno samo dolgo dozorevajočo mislijo posvetiti do dna. Za tak pogled in tako misel je treba čim bolj zgoščevati intelektualno, moralno in instinktivno moč.

Avtor romana „Medvladje“ je najbrže mlajši, toda njegova pisateljska sila je že tako kondenzirana, da zajema cela obzorja in da fosforescira na dno našega življenja in naših problemov. Jože Pahor nam je dal z „Medvladjem“ dozorelo delo. Snov in kompozicija pričata o romanopiscu, ki je dolgo rasel v samem sebi, preden je objavil prvi večji sad svojega duha.

Socialen roman je „Medvladje“. Spisan je v dobi, ki je socialna nazven in na znanje. Velike sociološke sile dobivajo obliko nekakih vrtnic, ki se razmahujejo v človeških mislih po vsem zemeljskem globusu in katerih intenzivnost raste ali slabi v izvestnih dolžinah in širinah kulturne geografije. Kakor uragan vstajajo in narekujejo zgodovini nje pot. V današnje dobo polagajo zarodke novega človeštva, — instinkt pravi: boljšega, resničnejšega.

V majhnem kotličku sveta, na zemlji, kjer več ko tisočletje orje slovenski kmet svojo grudo in posluša pesem burje, ki pripelje svoje tarantole z Jadranskega morja, se zavrti čez Kras in izgine nekje na beneških ravninah, v tem kotličku globusa proučuje Jože Pahor razvoj socialnega boja. Tu ni ogromnih dimnikov in sikdar mirujočih strojev kakor v deželah Uptonia Sinclaira ali Welsa, tu se ne gnetejo stolisofglave množice. Problem kruha in pravice se razvija v kmečkem in malomeščanskem ozračju, kjer socialni uragan veje kakor sapa. Mali ljudje stojijo pred nas: birokrat Gruden, mali to-

varnar Rojnik, lesni trgovec Slak, staveni risar in posestnik predmetne hiše Slak, delavec Kocjan in drugi podobni ljudje, ki imajo vsi eno socialno karakteristiko: njih očetje so orali grudo in sadili sadovnjake. Toda kako se razlikujeta starejši Slak in njegov polubrat Mirko Slak! Izpod iste strehe sta prišla v svet, a med njima zija prepad in njuna pota se razhajajo v neskončnost. V tem neznanem, socialno še dokaj primitivnem kosu sveta se razenja predigra velike sociološke drame.

Pahor si je izbral najznačilnejši moment, da pokaže socialne procese v jedru našega malega naroda, dotlej še nerazdvojenega od novih nazorov o kruhu in pravici. Voja se nagiba k zatonu. Kopita apokaliptičnega jezdeca so razrila kos slovenskega sveta med Sočo, Krasom in Adrijem. Povsod se poznajo sledovi strašne vihrine in morije. Polagoma se zarezujejo tudi v človeško notranjost kakor v voščeno maso in oblikujejo svoj relief. V tem ozračju se kar iskri od neprestanih konfliktov med tem, kar je in kar bo. Razrušena človeška zemlja, od vojnega viharja zbežano ljudstvo, novo iskanje duhov in sre, vprašanje narodne svobode, vzpostavitev nove nasilne države na razvalinah stare Bastille, — ali ni ta moment najpripravljen, da možan pisatelj fosforescira dno, kjer se pletu niti in vzročne vezi vseh dogajanj?

Jože Pahor ni spisal romana mas, temveč je posegel k zapletenim socialnim in čustvenim konfliktom med posamezniki. Postavil je pred nas nekoliko tipov, ki v resnici žive v našem narodu in s katerimi smo se srečali že čestokrat v življenju. Njegova osebna simpatija je bila na strani Ivana Slaka in njegovega tasta Kocjana, zato je njuna lika izklesal najbolj plastično in jima vdihnil dušo — kakor Bog, ki je ustvaril človeka po svoji podobi, ker ga je takega hotel imeti. Ivan Slak je tip idealista našega časa: izpod kmečke strehe prihaja v svet, se spreje vsemi, ki topajo pravico; ve, da pravice ni, če ni boja za njo; gara, trpi, veruje v novega človeka in se ne da ugnati ne od narave in ne od družbe. Njegov tast je star de-

lavski revolucionar: fanatik kakor vsi, ki so na torišča družabnega boja prišli iz kmečkega miljeja. Ta dva človeka nas v „Medvladjem“ najbolj zagrabit. Slakova hčerka Stana je ženski tip, ki se je rodila v ozračju poštenih, zdravih, inteligentnih delavcev; tip, ki naj v našem narodnem življenju nadomesti od posnete kulture že otrovana meščanska dekleta. Tovarnar Rojnik, izprva eden izmed naše člane gospode, se dvigne nad gnulo ozračje in zdravi od Stanine kreposti. V Grudnu vidimo tip našega inteligenta, kakor je padel izpod valjarjev avstrijske birokracije; ne morem mu oporekati, toda veš, da je fosilni ostanek, da njegova oportunist, previdnost in umska suhoparnost ne spadajo v našo dobo. Gruden je izrazit tip naše parvenijske buržoazije, takisto tudi Mirko Slak. Grudnova družinska tragedija je eden izmed znanih simptomov, ki razkrajajo našo meščansko družino. V Albertini je Pahor podal našo gospo Bovaryjevo. V učitelju Osojeju vidimo najizrazitejšega in najplemenitejšega predstavitelja našega nacionalizma. Toda voliti imamo med idealnim Slakom in Osojejem. Kateri tip idealista se bo ustalil v naši družbi: Slak ali Osoje?

Roman „Medvladje“ je dokument slovenske družbe, kakršna je bila na prehodu iz ene dobe v drugo. Pahorjev talent je dovolj močan, da nam je mogel dati krepko realistično študijo individualnih in socialnih procesov, ki so se v dobi „medvladja“ dogajali na tistem delu našega ozemlja, ki je bolj nego katerikoli drugi občutil tragiko strahotnega konflikta dveh svetov, konflikta, ki je kakor mitološki Titan rodil socialne in moralne vrtnice našega časa. Pahor je že tako močan, da spretno obvladuje gradivo socialnega romana, ki je po svoji naravi posega v široke dimenzije. Njegov način pripovedovanja je naraven, jasen in krepak, jezik bogat in prožen; navzlic temu, da ga najbolj zanima usoda ljudi, kaže tudi mnogo umevanja za lepoto narave in zna napraviti iz nje lepo dekoracijo človeškim dogodkom.

Vsekakor je Pahorjevo „Medvladje“ delo, ki sega nad zakajeno vsakdanost našega kulturnega življenja. To je njegovo najboljšo priporočilo.

B. Berko.

Taksa za pobotnice o plačah privat. uslužbencev

Drugi odstavek pripomba 1. k tarifni postavki 33. taksnega zakona (Uradni list 119-888 iz 1. 1923.) določa, da v novi izza 15. novembra veljavni obliki, da so zavezana plačila takse na pobotnice tudi potrdila o plačah uslužbencev, ki prejemajo plače od denarnih zavodov in drugih korporacij in privatnih oseb, ter da se mora plačevati ta taksa bodisi da se prejema plača na podlagi podpisane ali nepodpisane seznamke, bodisi da se vključijo na tekoči račun dotičnega uslužbenca.

Tudi taksi zakon, ki je veljal do 15. novembra 1923., je vseboval določbo, da so pobotnice privatnih uslužbencev o njih plačah zavezane taksi po tarifni postavki 33. in da se plača taksa za pobotnico tudi če se vrše izplačila mesto s pobotnicami kar po seznamu, vendar se je splošno smatralo, da se ob izplačilih plač po seznamkih, ki jih prejemnik ne podpisuje, ne pobira taksa za pobotnice. Temu je sedaj drugače, ker gori omenjena določba izrecno pravi, da pripada taksa za pobotnico ne glede na to, ali prejemnik seznamek o izplačilih plače podpisuje ali ne podpisuje.

Novi predpis pa gre še dalje. Tudi vključba plače na tekoči račun dotičnega uslužbenca je zavezana taksi za pobotnico po tarifni postavki 33. Ta določba je popolnoma nova in velja torej šele izza 15. novembra 1923.

Te določbe je prezrl marsikatero podjetje, zato ne postopajo vsa podjetja po novih predpisih. Ta podjetja opozarjamo na določbo člena 43. srbskega taksnega zakona (ki velja za celo kraljevino) in člena 18. taksnega pravilnika, da se smejo po nalogu generalne direkcije posrednih davkov vršiti ne le v državnih in samoupravnih oblastvih, temveč tudi pri delniških družbah in celo privatnih občasni pregledi, ali so spisi in knjige pravilno taksiirani ali ne in da morajo predstavniki delniških družb v izogib kazni po členu 93. srbskega zakonika predložiti odpisane finančne uprave na vpogled vse registre, knjige in dokumente zaveda ali družbe, iz katerih je razvidno plačilo takse.

Kdo plača kolek ali takso, delodajalec ali delojemalec, v taksem zakonu sicer ni določeno, vendar je mora po našem

menenju trpeti oni, ki denar prejme, torej delojemalec. Opozarjamo pa na določbo točke 7. člena 55. taksnega pravilnika, glasom katere se v primeru, da taksa na pobotnico ni bila plačana, kaznujeta izdajatelj in prejemnik, torej delodajalec in delojemalec, vsak posebe s trikratnim zneskom neplačane takse.

Taksa na pobotnico znaša pol odstotka potrjene vsote in se plačuje v kolkih. Ako se potrjujejo zneski, ki se ne daje deliti brez ostanka s 40, se zaokroži znesek navzgor tako, da se mora deliti s 40. Če se izplačuje plača po seznamku, se pa ne sme zaokrožiti šele končna vsota, temveč znesek za vsakega posameznega prejemnika.

Kako se prilepajo kolki na pobotnice, je predpisano v točki 6. člena 55. taksnega pravilnika, ki določa, da se mora prilepiti kolek na papir, še preden se napiše listina in da se mora napisati čez prilepjene kolke prva vrstica besedila, tako da se prične s pisanjem še na čistem papirju in se nadaljuje čez kolke. Nadpis („pobotnica“ ali „potrdilo“) se ne sme rabiti za prepisovanje kolkov, temveč mora stati nadpis višje od prilepjenih kolkov.

Kdor bi ne prilepil in prepisal kolkov na ta način, se kaznuje tako, kakor da bi kolkov sploh ne prilepil, t. j. s trikratnim zneskom pripadajoče takse, pa bi moral povrh tega plačati še vedno takso za priznanico in kazni (najmanj 30 Din).

Kako se prilepajo kolki, če se izplačuje plača po podpisnem ali nepodpisnem seznamku, ni izrecno nikjer določeno, nedvomno pa je, da se morajo kolki prilepiti na seznamek in prepisati tako, da je zopetna uporaba kolkov izključena. Dokler ne izide kako posebno določilo v tem oziru, priporočamo, da se prilepijo kolki za ves seznamek, na podlagi katerega se posamezno izplačilo plač izvrši, skupno na koncu vsakega seznamka in da se prepíšejo z navedbo skupnega zneska plač v dotičnem seznamku.

Kolkovanje predokazila plače na tekoči račun se mora izvršiti tako, da se prilepijo in uničijo kolki bodisi v blagajniški knjigi podjetja ali v knjigi za tekoči račun ali podobno. V takšnih predpisih ni za ta primer nič posebnega določeno, zato se sme stvar urediti tako kakor podjetju bolj kaže. Glavno je, da se more vsak čas kontrolnim organom dokazati, da so se kolki prilepili in docela uničili.

Vaška beseda 50 par

Mali oglasi

2a „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Kako vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje“ in „Svetlo“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujajo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znakah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Stanovanje

v sredini mesta, obstoječe iz 3 sob, se zamenja s 4-5 sobami, tudi v sredini mesta. Ponudbe pod „Večje stanovanje“.

5924

Opremljena mes. soba

s posebnim vzhodom in elektr. razsvetljavo, se odda s 1. apr. Naslov pove uprava „Jutra“.

5929

25.000 Din posodim

onemu, ki mi odstopi stanovanje, obstoječe iz sobe, kuhinje in pritlik. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Posojilo za stanovanje“.

5987

Državni uradnik

miren, 18-let, opremljeno skromno sobico, ali bi se priiseli k še enemu s 1. apr. Ev. z oskrbo po zmerni ceni. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „200“.

5876

Stanovanje išče

«Treba mu je pomagati, gospod prefekt. Takoj od pričetka našega pogovora imam čisto določen vtis, da imamo posla z nekim podjetjem, katero je že v teku. Želim samo, da ne bi bilo prekasno in da bi vaš agent ne postal prva žrtev neznanih nasprotnikov.»

«Toda, dragi gospod,» vzkligne prefekt, «vi pripovedujete vse te reči z občudovanja vrednim prepričanjem, katero pa vseeno še ne zadostuje v dokaz. Povratek inspektorja Vérota bo pravcata demonstracija proti vam.»

«Inspektor Vérot se ne povrne.»

«Zakaj ne?»

«Ker se je že vrnil. Vrata ga je videl.»

«Vrata je šema. Če nimate drugih dokazov kakor tega starca...»

«Imam še drug dokaz, gospod prefekt, evo, tu je še nekaj besed, ki se skoraj ne dajo čitati, in ki jih je napisal na ta rob papirja. Vaš tajnik ga pa ni videl pisati. Evo jih. Ne dokazujejo-li te besede, da se je vaš inspektor vrnil?»

Prefekt ni prikrival svojega vznemirjenja. Vsi so bili nekoliko razburjeni, tembolj ker se je sedaj vrnil tajnik s poročilom, da inspektorja ne more najti.

«Gospod prefekt,» pravi don Luis, «vprašajmo vendar še enkrat vratarja.»

In jedva se pozvani vratar prikaže, ga Perenna že izprašuje: «Ste-li gotovi, da se je inspektor Vérot vrnil drugič v to sobo?»

«Popolnoma gotov.»

«In da drugič ni odšel?»

«Tudi to je gotovo.»

«Pa niste morda za hip prenehali paziti?»

«Niti trenutek.»

«No torej,» vzkligne prefekt, «potemtakem bi inspektor Vérot moral biti med nami.»

«On je tukaj,» gospod prefekt.

«Menda,» ironično odgovori le-ta.

«Oprostite moji trmi, toda jaz pravim, da če kdo vstopi v sobo in je ne zapusti, potem pač mora biti v njej.»

«Skrit?» vpraša Desmalions nekoliko nejevoljno.

«Ne, toda morda bolan, morda v omedlevici, morda mrtev.»

«Toda kje, za vraga?»

«Morda tam za zastenkem?...»

«Pa vsaj tam ni nič razen majhnice vratice.»

«In ta vratica?»

«Vodijo v toaletni kabinet.»

«No glejte, gospod prefekt, ali ni to mogoče, da bi inspektor Vérot ves omamljen mislil, da gre k tajniku, pa je padel v ta kabinet?»

Desmalions poskoči, pred vratmi še obstane, zamrmra: «Ne verujem,» potem sunkoma odpre vrata, ostrmi in poltiho zamrmra: «Joj, je-li mogoče?»

Inspektor Vérot leži na tleh.

S tajnikovo pomočjo ga vratar dvigne in položi na naslanjač. Vérot še živi, toda srce mu jedva slišno utripa, v kotu ust se zbira nekoliko sline, oči so brezizrazne, nekatere mišice lica še trepetajo. Don Luis zamrmra: «Glejte, gospod prefekt, rjave lise...»

Pravcata panika se polasti navzočih, ki zvone z vsemi razpoložljivimi zvonci, odpirajo vrata in kličejo policijske funkcionarje na pomoč.

«Zdavnika!» ukazuje Desmalions. «Pokličite zdravnika, prvega, ki ga srečate. Saj ga vendar ne moremo pustiti...»

Don Luis dvigne roko v znak, da želi govoriti, potem resno izjavi: «Tu je vsaka pomoč zaman. Poskušajmo raje še izvesti v teh zadnjih hipih. Mi dovolite, gospod prefekt?» in se nagne k umirajočemu ter mu nalahno toda odločno zašepeta: «Vérot, prefekt govori z vami. Potrebujemo jasnosti o dogodkih prihodnje noči. Me-li slišite Vérot? Če ne slišite, zaprite oči.»

Oči se zapro. Toda to je bil morda slučaj. Don Luis nadaljuje:

«Našli ste sled dedičev Rousselovih sester, to že vemo, in dva teh dedičev sta nocoj v smrtni nevarnosti. Dvojni zločin naj bi se proti njim izvršil nocoj. Ne poznamo pa imena teh dedičev. Čujte, napisali ste na rob papirja tri črke, ki so menda FAU... je-li to pričetek imena?»

Toda na posinelem licu inspektorjevem ne opazi nobenega tresljaja več. Glava težko omahne na prsi, Vérot globoko vzdihne, vztrepea in se več ne gane.

II. del.

MOŽ, KI MORA UMRETI.

Tragični prizor se je vršil tako naglo, da so vsi, ki so mu prisostvovali, ostali nekako osupli. Notar se je celo prekrizal in pokleknil, da izkaže mrtvecu poslednjo čast. Prefekt pa mrmra:

«Ubogi Vérot... bil je čestit uradnik, ki je mislil samo na svojo dolžnost in službo. Morda... če bi bil šel pravočasno k zdravniku, bi ga bil mogel rešiti, tako pa je prišel semkaj v nadi, da nam pove svojo tajnost. Ubogi Vérot!»

«Ima ženo ali deco?» vpraša don Luis.

«Zapustil je ženo in troje dece,» pojasni prefekt.

«Zanje poskrbim jaz!» enostavno izjavi don Luis.

Tačas pride zdravnik, Desmalions pa ukaže, naj prenesejo nesrečnikovo truplo v sosednjo sobo. Povabljeni odidejo, najprej peruanski atašé, potem ameriški tajnik, zadnji polkovnik, ki se poprej pristrčno poslovi od Perenne. Ta in notar si pa še dajeta sestanek za prihodnji dan. Don Luis si oblači rokavice in se razgovarja z notarjem, ko se vrne prefekt od pregleda Vérot-jevega in pove, da je zdravnik našel na nesrečnem truplu ubodino kakor od injekcije. Na ta način mu je torej bilo zavdano in otrov je po nekaj urah neusmiljeno deloval. Prefekt pa še vpraša Perenna:

«Vi ste še tukaj? Tem bolje! Domislil sem si... Gre namreč za one tri črke, katere ste razvozlali iz zadnjega Vérot-jevega zapisa, meni skoraj nečitljivega... Mislite-li, da gre zares za črke Fau...?»

«Mislim, gospod prefekt! Seveda si nisem popolnoma gotov; črke je zapisal ubogi Vérot že v smrtnem boju. Toda tako jih čitam, glejte sami: tukaj je menda veliki F, potem mali a in najbrže mali u ter še neka ččka. Ker je prva črka, F, velika in le-ta še najbolj razločna izmed vseh, se mi zdi, da je hotel Vérot napisati kakšno osebo ime ali prilimek.»

«Zares, zares!» priznava Desmalions.

Potem nadaljuje: «Zares čudovito, glejte, ta veliki F je popolnoma enak, kakor... toda sedaj se bova prepričala. Evo, pogledajte...» In z mrzlično ubogi Vérot že v smrtnem boju. Toda pismo, katero mu je poprej izročil tajnik, takoj pogleda na njegov podpis in pravi: «Da, da, evo! Prav, kakor sem se spomnil. Tu je! Prvi zlog je tukaj isti, kakor pri tej polovici imena, katero je hotel napisati ubogi Vérot! Glejte, to je ime: Fauville. Mislim, da ni dvoma! Tudi to pismo je napisano v hipu razburjenja, brez datuma, brez naslova...»

Končno sem našel
prvovrstno blago po najnižjih cenah pri
A. Šinkovic nasl. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19
Tam se vrši inventurna prodaja — Vsakdo naj poskusi! Garantiram da bo zadovoljen!

Sprejmite se tako: 1146/a
Trgovski pomočnik
mešane stroke, ki mora biti zlasti verziran v železnini, dalje
spretna blagajničarka in kuharica,
ki je večja v vseh gospodinskih poslih, v veletrgovini **Ludovik Kuharič, Ormož.**

ZALOGA KLAVIRJEV IN PIANINOV
najboljših tovarn Buesendorfer, Czapka, Ehrbar, Schweighofer, Original Stingt itd.
Jerica Hubad, voj. Dolenc
LJUBLJANA, Hilsnerjeva ulica št. 5.

„ELIN“
družba za električno industrijo
d. z o. z. 412/a
Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materiala. — Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88,
Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Umetna gnojila
prvovrstni rudninski superfosfat, superfosfat iz kostne moke ter razna mešana gnojila po najnižjih konkurenčnih cenah
dobavlja Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.
1155/a

Razglas.
Meščanska korporacija v Kostanjevici
proda približno
500 do 600 m³ še stoječega hrastovega lesa.
Gozd leži tik državne ceste pri Kostanjevici. Eventuelne ponudbe na Načelstvo meščanske korporacije v Kostanjevici.
1164/a
Načelstvo.

OGLAS. 1167/a
Nabavka 1200 komada drvenih sanduka (zaboja) za pakovanje dvopeka (prepečenca).
Intendanturi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani potrebno je 1200 komada novih drvenih sanduka (zaboja) za pakovanje dvopeka (prepečenca), radi čega se u kancelariji pomenute intendanture (kasarna „Vojvode Mišića“, objekt XIV), na dan 31. marta ove godine u 11 časova pre podne održati nadmetanje i sa najpovoljnijim ponudjačem zaključiti pismena pogodba za izradu ovih sanduka.
Uslovi, po kojima se izrada ovih sanduka ima izvršiti, mogu se videti svakog dana u kancelariji pomenute intendanture, gde se i sva ostala obaveštenja mogu dobiti.
Svaki ponudjač dužan je položiti na ime kaucije 5 % pre početka nametanja na kasi Dravske divizijske oblasti u Ljubljani po čl. 88. zakona o državnom računovodstvu.
Pozivaju se sva zainteresovana preduzeća i zanatlije, da prisustvuju ovoj pogodbi, jer se naknadne ponude posle odredjenog dana za pogodbu, neće uzimati u obzir.
Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti E broj 4606 od 17. marta 1924. godine u Ljubljani.

Zajamčeno nepremočljive
dežne plašče
iz prvih angleških tovarn
od Din 350— do Din 800—
nudi tvrdka 1025/a
DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Dvorni trg št. 3
Na željo se pošilja po poštenu povzetju.
Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Prometni zavod za premog
d. d.
v Ljubljani
prodaja 127
premog
iz
slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
inozemski premog in koks
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikote
NASLOV: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG, D. D., V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 31ev. 15/11.

Naročajte, čitajte in razširjajte
dnevnik „JUTRO“

Volna
za jumperje in obleke
v najmodernejših
barvah 22 1
Toni Jager-Cerne
Dvorni trg 1.

Proda se
18 hl stare slivovke
(46 1/2 %) in 6 hl od leta
1923 (47 1/2 %). — Cena po-
vprečno 100 K za 1 liter.
Pri polovičnem odjemu 2%
pri celim pa 4% popusta.
Zajamčeno pristno blago. —
Vprašanja na: **Ludovik**
Möschl, Rače pri Ma-
ribornu. 1150/a

Penzija in letovišče
„Grintovec“
v gradu Predvor pri
Kranju v Sloveniji.
Kranjska solinska lega na
vznosju Velikanev. Alp
Grintovec in Storišča.
Ozračje po zdravniških do-
kazano lekovito. Velike
šume, izvrstna prilika za
hranilo in turiste in
rekonvalescente.
Stalne gledališke pred-
stave novo osnovanega
gledališkega društva. —
Krasne kopeli, velik park,
penzija. — Zdravna velika
soba. Okrba prvovrstna,
hrana obilna pri zelo niz-
kih cenah. — Telefon in
pošta v penziji. Vse leto
otvorjeno. Pripisatve na
redovito penzijo. 432/a

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutru“

Toplo
priporočamo knjigi
A. Novačan
Samosilnik
Vez 48 Din, broš. 40 Din,
pošt. 1-50 Din
I. Lah
Angelin Hidar
Vez. 32 Din, pošt. 1-50 Din
Naročite pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predjumi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brojčavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 548
411/a